

SUMMA DISPUTATIONIS VIGESIMÆ
SECUNDÆ.

- 1 Hoc difficultas originem dicit ex precedenti.
- 2 Per venditionem pignoris sub hasta remanere rem liberam ab omni hypotheca, qui senserit.
- 3 Hypotheca solvitur facta venditione sub hasta rei hypothecata presentibus creditoribus.
- 4 Per venditionem sub hasta non solvitur hypotheca rei vendita, nisi ex pretio satisfact creditoris hypothecario.
- 5 Hypotheca eius est naturæ, ut non dissolvatur, nisi soluto plenè debito creditori, ib.
- 6 Statuenda est regula juxta secundam sententiam, videlicet hypothecam non resolvit per venditionem sub hasta rei hypothecata.
- 7 Hac regula amplianda est ad omnes casus, in quibus post venditionem competit posterioribus creditoribus has offerendi.
- 8 Ubi non est hypotheca, non est jus offerendi: & ubi est jus offerendi, est hypotheca, ib.
- 9 Casus precedentis ampliacionis enumerantur à Negusantio & Morato.
- 10 Limitanda tamen est, si venditio fiat presentibus, & instantibus creditoribus, nam tunc hypotheca solvitur.
- 11 Hypotheca solvitur, si creditor rei hypothecaria venditione consentiat: & ampliatur undecim modis, limitatur autem duodecim, remissive, ibid.
- 12 Soluta hypotheca de consensu creditoris, tametsi redat eadem res ad debitoris dominium, hypothecam non contrahit, ib.
- 13 Cum ad instantiam creditorum res venditur, censetur vendi a creditoribus iure creditoris.
- 14 Duodecim fallentia prædictæ limitationis, remissive.
- 15 Per adjudicationem bonorum judiciale, an hypotheca solvatur.
- 16 Cum creditor novus venit ad judicium post factam venditionem pignorum, non debet molestare emporem bonorum, sed habet recursum ad pretium. Pecunia soluta cum cautione de restituendo, censetur extare, ibid.
- 17 Non debet revocari quod de novo faciendum est, ibid.
- 18 Res iure vendita non avocatur a possessore, quantumvis sit revocata causa, ex qua facta fuit venditio, ibid.
- 19 Creditor non legitime citatus ad venditionem pignoris, poterit agere hypothecaria contra emporem, si pretium venditionis non extet, aut difficulter possit recuperari, ibid.

DISPUTATIO XXI.

Utrum pignoribus ex causa judicati venditis sub hasta extinguatur quavis hypotheca illis ante imposita.

- 20 Hoc difficultas, quæ à paucis ex antiquioribus tractata est, apud quosdam ex recentioribus inventur disputata, & videtur originem deducere ex praecedenti.
- 21 Prima sententia est, per judiciale venditionem pignoris sub hasta solvi hypothecam omnium creditorum, & rem remanere omnino liberam emptori: creditoribus autem postea venientibus, aut ex pretio non satisfact non dari recursum, ut possint agere contra emporem, possidentem predictam rem sub hasta venditam. Ita sentit primus omnium, quem viderim, expressius Cevallos in Speculo praticarum, qnæst. 820, ex numero 49. Fontan. de pactis nuptialib. tom. 2. claus. 5. gloss. 8. par. 7. ex numero 48. Tepatus in compendio variar. tit. 417. cap. 19. versicul. Emens precedentibus, Anton. Faber lib. 7. Codicis, tit. 32. diffinit. 4. num. 1. 2. 3. & 7. ubi ait, emptorem sub hasta judiciali inquietari non posse à creditoribus, qui elegerunt viam venditionis, etiam si satisfacti non fuerint, & eodem tit. diffinit. 14. ait, credite, quibus vocatis facta fuerit venditio sub hasta, non posse inquietare emporem bonorum, aut postulare, ut iterum vendatur, & lib. 8. Codicis, tit. 17. diffinit. 29. dicit, securum remanere emptorem, qui emerit in publica subhastatione, ex eo solo quod pretium solvetur, vel depositetur penes eum, penes quem deponi, aut cui solvi justit. Iudex, etiam si con-

tacit.

tingat postea, quod pecunia sit desperita, nec ex ea creditores dimitti. In eadem sententia est Hieron. de Leon decif. 167. tom. 2. Barbatus super pragmatic. de affsentia, gloss. 12. num. 66. Pro eadem refert Greg. Lopez in l. 14. tit. 13. part. 5. gloss. ultima. Qui tamen non iure refertur pro ea, solum enim dicit, vendita re pignora ut satisfact creditoribus, si ex vera pretium illis solvatur, liberari pignus, juxta sententiam Salicet. in Auth. hoc se debitor, num. 2. in fin. C. de pignorib. quæ sententia proculdubio vera est.

Fundamentum hujus sententia est textus in l. 1. eo tempore 7. & in l. 1. si hypothecas 8. C. de remiss. pign. quibus dicitur solvi hypothecam facta venditione sub hasta rei hypothecata presentibus creditoribus, illi enim videtur obligationem pignoris remississe, neque enim fides hasta faciliter convelli debet, d. l. si hypothecas, l. 1. & 2. C. ne Fictus rem, quam vendidit coincat, lib. 10.

Secunda sententia ait, hypothecam non solvi per venditionem sub hasta nisi ex pretio fuerit creditori hypothecario satisfactum. Ita sententia Salicet, in Authent. hoc se debitor, num. 2. in fin. C. de pignor. & in leg. 1. n. 2. Cod. si antiquior, credit, pignor. vend. Gregor. Lopez ubi supra, Seraphin. dec. 1233. Sebas. Municul. de inventario, tract. variarum qnæst. 234. n. 100. Ratio est, quia hypotheca ejus est naturæ, ut non dissolvatur, nisi soluto plenè debito creditori, ut probat textus in l. 1. si rem alienam 9. §. omnis. ff. de pignorat. ait. & in leg. gregie 13. §. etiam. ff. de pignor. in leg. heredes 25. §. in illa quoque, in fin. ff. simil. circumscribitur. leg. in executione 85. §. item si ista stipulatio, ff. de verborum obligat. gloss. in leg. cum quis 38. §. qui pro te, verb. Obligatum, ubi etiam Bartol. ff. de solutione. Negusant. de pignor. 5. par. membr. 1. num. 30. & 51. Franch. decif. 51. num. 11. in fin. & decisione 119. num. 23. Gaspar Rodriguez de annuis redditib. lib. 2. qnæst. 16. num. 34. Ergo hypothecam per venditionem sub hasta non solvitur, nisi ex pretio creditoribus satisfact. Item credi non potest, si iste esset modus dissolvendi hypothecam, ut res hypothecaria venderetur sub hasta omnissimum fuisse à Jurisconsultis & Doctoribus antiquis, cum ille casus tam frequenter occurrit: at ex vera neque Jurisconsulti, neque Doctoris antiqui similis dissolutionis meminerint.

Pro resolutione hujus disputationis, & barum sententiarum concordia, statuenda est regula juxta secundam sententiam, videlicet hypothecam semel contraham regulariter ex venditione facta sub hasta non dissolvit, nisi ex pretio creditori satisfact.

Quæ regula amplianda est in omnibus illis casibus, in quibus facta venditione sub hasta, vel qualibet alia, secundo creditori competit jus offerendi possessori pignoris venditi. Nam illis planum est remanere hypothecam posterioris creditoris post predictam venditionem. Ratio est, quia jus offerendi est effectus ex hypotheca resultans necessariò, & ejus natura, ut ab ea pendeat in esse, fieri, & conservari, tanquam lux à Sole. Quare non datur, ubi non est hypotheca, Salicetus in leg. cunctis tib. 10. per rectum ibi, Cod. qui portores in pign. habeant. Baldus consil. 84. premissendum est, num. 5. versic. Nam istud jus, vol. 3. ubi ait, istud jus offerendi properat suis hypothecæ nascitur, & ei deservit, & ideo eodem tempore durat, & vivit, & ita est veritas, Cravetta consil. 298. num. 4. & 8. & consil. 840. num. 1. Thefaurus decif. 157. n. 5. Rodriguez de ambris redactib. lib. 2. qnæst. 17. num. 6. & 7. Morotius de iure offerendi, num. 12. 14. & 15. & ubi reperitur, oritur ex hypotheca existente, quia familes effectus ponuntur postea causa, & tolluntur ablata causa, & sumunt argumentum ab affirmatione unius ad affirmationem alterius, & à negatione unius ad negationem alterius.

Hos autem omnes casus enumerat Negusantius de pignor. 5. part. membr. 3. 1. part. num. 5. & refert septem, duos alios addit. Morotius de iure offerendi, ex numero 17. quos iterum commemoravi precedenti disputatione, numero 11.

Limita tamen predictam regulam juxta priorem sententiam, si venditio fiat presentibus, & perentibus creditoribus primis. Ratio est primò, quia hypotheca solvitur si creditor rei hypothecaria venditione consenserit, & venditio effectum habeat, l. si debitor 4. §. si in venditione, l. si consenserit 7. in principio, l. scut. 8. & si voluntate, l. Paulus 12. in princ. ff. quib. mod. pign. vel hyp. solv. leg. creditor. 119. alias in Florentinis 158. de regul. jur. leg. 1. & 2. leg. cum te 4. l. si ex tempore 6. leg. si hypothecas 8. C. de remiss. pignor. docent Doctores dictis locis, tractat Mantica de-

sat. & ambig. convent. libr. 11. tit. 31. ex n. 37. & Negusantius de pign. 6. par. membr. 3. qui hanc propositionem statuit pro regula, quam ampliæ undecim modis, & limitat duodecim modis, qui est omnino videndum, ne transcribamus qua ille ibi optimè dixit. Sequuntur sunt Duenas list. C. regul. 170. Surdus consil. 513. num. 7. & 8. lib. 4. Thefaurus lib. 2. qnæst. forens. qnæst. 88. n. 7. Maillardus de probationibus, conclus. 1179. pignus à debitore, ex num. 7. Imò & ratihabito creditoris idem operatur, dicit. & si in venditione in fin. Mantica ubi supra numero 47. Et tam efficaciter operatur iste consensus alienationis dissolucionis hypothecæ, ut tametsi res hypothecæ subiecta consensu creditoris pignoris nexus liberata redeat in dominium ejusdem debitoris adstricti obligatione generali bonorum futurorum, nihilominus amplius non incurrit obligationem hypothecæ, l. ultim. C. de remiss. pignor. Negusant. de pignor. 6. par. membr. 3. n. 21. Surdus decif. 163. ex n. 1. Felicianus de censibus, tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 1. circa finem, Maillardus ubi supra. num. 12. Gratianus discept. forens. tom. 1. cap. 38. ex num. 15. At cum creditoris sunt praesentes, & citati ad venditionem pignoris, non solum non contradicunt, sed potius pertinet ejus venditionem judicalem, plane venditioni contentiunt, & censentur jus pignoris remittere, d. l. si ex tempore 6. Cod. de remiss. pignor. Negusantius ubi supra. num. 25. vers. Quinto restringitur.

9 Secundò, quia cum ad instantiam priorum creditorum res venditur, censetur vendi ab ipsis creditoribus jure creditoris, ut dictum est disputatione precedentis. Ergo extinguitur hypotheca: quia cum venditio fit ab antiquiore creditore, hypotheca posterior extinguitur, ut dicebamus ibidem, & probat textus in leg. 1. Cod. si antiquior, cred. pignor. vendit.

10 Hæc tamen principalis limitatio patitur duodecim fallentias, seu sublimitationes, quas refert Negusantius de pignor. dict. 6. part. membr. 3. ex numero 23. omnino videndum.

11 An autem hypotheca resolvatur per adjudicationem bonorum judiciale creditori factam, vide Surdus decif. 266. & Maillardus decif. 120. qui tuerit sententiam affirmativam, quod extinguitur hypotheca respectu illius creditoris, cui res adjudicatur, non vero respectu secundi creditoris. Cui eidem sententia affinitur Felicianus de censibus, tom. 2. libr. 3. capit. 2. ex numero 14. & capitul. 5. num. 16. & Gabriel Mudeus tractatu de pignoribus, titul. quibus modis pignus, vel hypotheca solvitur, num. 63. & vide Negusantius ubi supra. d. 5. par. membr. 3. 1. par. n. 7. cum sequentibus.

12 Illud tamen oportet animadverte, quoties prior creditor venit ad judicium post factam executionem in bonis debitoris ad instantiam creditoris posterioris, & venditionem factam sub hasta ritè, & rectè, & nulla interveniente collusione, sequum est, ne molester emptorem bonorum sui debitoris, ne fides hasta publicè facile convellatur, d. l. si hypothecas 8. C. de remiss. pign. ibi. gloss. Fides, sed potius habeat recursum ad pretium, si extet, & nondum fuerit consumptum in satisfacientibus creditoribus. Quod si posteriores creditoribus sint ex eo satisfacti cum cautione de restituendo anterioribus forsan emergentibus, quod fieri debet, l. procuratoris 5. §. tributio leg. illud 7. in principio ff. de tributor. actor. l. cam idem 60. ff. de petir. hered. leg. 1. primo responso ff. si cui plusquam per l. Falcid. leg. ex facto 53. §. si dos. ff. de peculio, Angelus in d. & tributio in principio, Paulus in dict. 1. & 7. & 11. & 15. & 20. & 25. & 28. & 37. n. 28. Fontanel. de pact. mpr. tom. 2. claus. 5. gloss. 8. part. 7. n. 33. Cum virtute hujus cautionis pecunia creditoribus soluta censeatur extare, ut observant multi ex predictis, & alii ultra eos, in specie Franch. d. decif. 75. n. 9. dec. 200. n. 4. decif. 614. n. 3. Anna singulari 537. Leo dec. 50. n. 10. & 11. & dec. 70. n. 9. Monter. decif. 4. n. 28. Gayl. obser. pract. lib. 2. obser. 47. n. 3. amicus noster Aloysius Riccius collectan. 1844. Fontanel. ubi supra. ex n. 4. Heringius de fidejuss. cap. 15. n. 127. Averdan. de censib. cap. 109. n. 7. in fin. Trentacinq. var. resolut. lib. 1. tit. de jure fisci, resol. 7. n. 10. & probat text. in l. 2. ff. de usfruct. car. rer. que sibi consumunt. creditor prior potest veniens ad judicium habebit jus contra posteriores

SUMMA DISPUTATIONIS VIGESIMÆ
TERTIAE.

1 Disputationis utilitas & effectus proponitur.

2 Casus, in quo difficultas versatur.

3 Quid sit probandum, & offendendum.

4 Empor, qui emit feudum à fisco, non potest molestari.

5 Venditione facta sub hasta, & extante pretio, non datur creditori recursus ad rem venditam, sed ad pretium.

Fisco semper intelligitur esse solvendo, ib.

6 Fisco ex devolutione feudi est successor singularis, & adverbus eum non datur actio personalis.

Obligatio personalis in successorem singularem non transit, sed solum posset realis, ib.

7 Hypotheca in hoc casu in feudo devoluto non potest confitetur.

8 In feudis quemadmodum est prohibita venditio, prohibetur quoque pignoris obligatio.

9 Ut valeat hypotheca in feudo, necessarius est assensu directi domini.

Si in impetracione assensus non sit vera narratio, effectu carebit impetratio, ib.

10 Argumentum cornutum, quod habet locum in hoc casu.

11 Hypotheca in isto casu non fuit pura, sed conditionalis, sub conditione evictionis, & ita obligatio retrovariabit.

12 Condicio retrovariabit non potest in hoc casu.

Retrovaratio est fictio translatrix, que requirit extrema utroque tempore habilia, ib.

13 Feudum hoc in termino a quo, id est, tempore quo fuerit secuta evictio, est inhabile ad contrahendam hypothecam.

14 Tunc est inhabile exterrimum a quo, cum actus eo tempore non potest geri.

Cum feudum est devolutum ad Regiam Curiam, non potest imponi illi hypotheca à quondam utili domino, ib.

Res feudalis quamvis maneat materialiter apud dominum directum, tamen feudum est formaliter exterrit, & sub nova investitura erit novum feudum, ib.

Ad individuationem & unitatem feudi magis attenditur unitas investiture, quam rei feudalis.

15 Res est inhabilis ad contrahendam hypothecam, si in termino a quo reperitur extra dominium eam imponens.

Actus non potest retrovariabit in prejudicium ejus, cui mutato rei statu interim jus est quidem, ib.

16 Condicio non trahitur retro in prejudicium illius, cui medio tempore, & ante condicionis evenitum quidem est plenum ius.

17 Filius legitimus natus minor ex primo matrimonio pra-

- prefertur in successione majoratus filio majori legitimato ex secundo matrimonio.
- 18 *Affensu Regis imperatus tempore, quo invenitur facta revocatio actus, non potest retrotrahi in prejudicium revocationis factae.*
- Obligato feudo sub conditione affensis, si ante imperatum affensu feudum alienetur, non potest affensis postea imperatus operari in prejudicium teritus, in quem feuum est alienatum, ibid.*
- Si venditor feudi majoratus ante imperatum affensis, & post affensis imperetur, non retrotrahitur affensis in prejudicium successoris, ib.*
- Statute statuto, quod contractus uxoris non valeat sine consense mariti, non potest maritus consenserit mortua uxori, ibid.*
- 19 *Si conditio evictionis impleatur tempore, quo feuum est devolutum, non poterit retrotrahi hypotheca ad initium contractus ob inhabilitatem extremi a quo.*
- 20 *Textus in l. & in l. qui balneum 9. & in l. posterior 12. s. videamus, ff. qui potiores, videntur adversari predictis doctrinis.*
- 21 *Quid Afficti, & Freccia respondeant,*
- 22 *Impugnatur coram responso.*
- 23 *Venditio feudi sub conditione affensis, non est prohibita, immo valida.*
- Pendente conditione contractus non trahat ut a principio nascatur obligatio; sed ita, ne possit unus ex contrahentibus resilire a contractu; sed uteque teneatur expectare conditionis eventum, ib.*
- 24 *Affensis retrahitur cum contractus de feudo sit reservato affensi.*
- 25 *Interpretatio prima textuum in dict. l. i. 1. qui balneum, & in d. l. posterior, s. videamus, ff. qui potiores, juxta sententiam Petri Barbosse.*
- 26 *Interpretatio secunda corundem juxta sententiam Pistoris.*
- Non potest contrahens sub conditione prejudicare suo creatori, & a contractu recedere, ib.*
- 27 *Feudum devolutum extinguitur, & mutatio feudi contingens ob devolutionem non provenit ex voluntate debitoris, & num. 28.*
- 28 *Resolutio iure dantis, resolutur jus accipientis.*
- Hec regula habet locum in feudi, ib.*
- 29 *Contractus aut resolutus ex causa necessaria, & resolutus hypotheca, aut ex causa voluntaria, & hypotheca permanet.*
- 30 *Sententia coram, qui credunt, predictam regulam limitandam esse in feudi obligatis cum affensi.*
- 31 *Quoniam credant adhuc predicta sententia.*
- 32 *Fundatum enim ejus principium.*
- 33 *Rejicitur, & agitur de diversitate juris feudorum quod corum alienationem diversis temporibus.*
- Declaratur textus in cap. 1. s. rursus quibus modis, feudi amittit, & in cap. 1. s. quid ergo, de invento, de re alien fact. ib.*
- 34 *Ostenditur, manifeste errare eos, qui credunt, iure boarium feudorum limitandam esse regulam, quod resolutio iure aantis resolutur jus accipientis.*
- 35 *Attento iure feudali novo an resolutio iure dantis resolutar, jus accipientis, quod est in facto, non in iure consensu, voluntatis, non potestatis.*
- 36 *Proponitur duplex difficultas in hac re.*
- 37 *Utrum hypotheca contracta in bonis feudalibus extinguitur per devolutionem feudi ad dominum directum?*
- 38 *Contraria sententia approbatur, & probatur multis argumentis.*
- 39 *Affensis est stricti juris, privilegium, & gratia, & non extendendas de casu ad casum.*
- 40 *Verba privilegii Principis sua interpretanda, ut ledant ius commune quanto minus possint.*
- 41 *Qui debet consentire proper duos diversos effectus, consentiendo in uno, non consentit in alio: & qui habet plura iura, renunciando unius, alterius renunciare non videtur.*
- 42 *Remissio proprii juris nunquam presumitur.*
- In renunciatione non veniunt nisi que imprimuntur, ibid.*
- 43 *Creditor simpliciter affensis, venditioni hypothecae, sibi non prejudicat.*
- 44 *Affensis operatur, ut valeat contractus quantum posset valere, si posset fieri sine affensi.*

- 45 *Affensis simpliciter alienationi rei per fideicommissum sibi relata, non prejudicat sibi in successione fideicommissi.*
- 46 *In generali locutione non comprehenditur persona loquens.*
- 47 *In affensi subin eligitur clausula Rebus in eodem statu manentibus.*
- 48 *Differit affensis Regis ab affensi proregis.*
- 49 *Respondetur argumentis contraria sententie, & redditur ratio diversitatis inter hypothecam contractam cum affensi, attento veteri iure feudorum, & contractam cum affensi de jure novi, & n. 52. & 53.*
- 50 *Explicatur doctrina Bartoli in l. in diem, ff. de aqua pluvia arcend.*
- 51 *Affensis de jure veteri feudorum requirebatur propter unum dumtaxat effectum; de jure vero novo requiritur propter duos diversos.*
- 52 *Ostenditur diversitas inter casum venditionis feudi, & hypothecae feudi.*
- 53 *Hypothecam contractam cum affensi durare in feudo devoluto, quorundam sententia.*
- 54 *Cum in affensi hypotheca feudali praesito apponiatur clausula, Salvis Regis iuribus, est communis sententia, feudo devoluto resoluti jus hypothecae, & qui eam teneant.*
- 55 *Clausula opposita in affensis non ob aliud finem, aut effectum apponuntur, nisi ad tuendum iura domini directi.*
- 56 *Cum creditor permittit vendi pignus a debitore, salvis suis iuribus, sibi non nocet.*
- 57 *Dominus permittens hypothecari feudum, salvis suis iuribus, & volens ad se liberum redire in casu devolutionis, sibi non contradicit.*
- 58 *Reprehenditur Facheinus, & ostenditur juxta eius sententiam, clausulam, Salvis iuribus, nullum habere effectum.*
- 59 *Clausula, Salvis iuribus, non operatur super eo, super quo principaliter fuit dispositum.*
- 60 *Predicta clausula in non expressis contractum limitat.*
- 61 *Dominus affensis sub clausula, Salvis iuribus, sibi cantum vnde in casu devolutionis, quidquid contra velit qui pignus accipit.*
- 62 *Hypotheca tunc durat in perpetuo, cum res pertinet ad obligantem pleno iure, non cum pertinet iure resolutibili.*
- 63 *Dominus facile, & gratis concedit vassallo affensem ad obligandum feudum, & injurya esset, illum denegare sine iusta causa.*
- 64 *In Regno expressa causum est, ut hypotheca etiam dominis non praedicit Fisco in casu devolutionis.*
- 65 *Magnus fraudibus editus patres, si in casu devolutionis hypotheca contracta cum affensi duraret.*
- 66 *Clausula, Dummodo habeat succelfores, ex mente prag. 4. de feidis, requiritur dumtaxat in affensi praesito ad translationem dominii, non in praesito ad constitutionem hypothecae.*
- 67 *Interest publice, ne feudatarii inveniant qui volunt sibi obligari feuda.*
- 68 *Ex predictis colligitur resolutio proposita disputationis.*
- DISPUTATIO XXIII.
- Utrum hypotheca contracta in bonis feudalibus extinguitur per devolutionem feudi ad dominum directum?
- M *axima est hojus disputationis utilitas, & effectus. Etenim si hypotheca rei feudalnis post devolutionem feudi ad dominum directum durat, & remanet, creditoris mortui feudatarii recursum habebunt contra dominum directum, seu Fiscum ad exigenda, & recuperanda sua credita ex prelio feudi devoluti. Quod si per devolutionem feudi ad dominum directum hypotheca rebus feudalibus imposta, eo tempore, quo a feudatariorum possidebantur, extinguitur, & perimitur, & feudalis res ad dominum directum devoluta remanet libera ab onere hypothecae, creditores feudatarii nullum habebunt recursum contra dominum directum, neque poterunt ab eo aliquid exigere, neque petere: sed recurrere debent ab haeredes feudatarii, & alia bona, si quae habet, allodialia. Cumque hujus difficultatis examen tanti ponderis, ac momentis sit, ut ex resolutione*

- tionis ejus in favorem Fisci, ut re vera videtur resolvenda posse ferre Regium patrimonium omnibus ab oneribus liberari, & exonerari vassalli nescio qua convivientia, aut negligentia, ne dicam societate, ab Advocatis Fisci aliquo doctissimus hucusque omissa est: & ut ego existimo, inde factum, ut in hoc Regno nulla ferre fuerit feudorum devolutio utilis Regio Fisco, qui indebet solvit plures decies centena milia ducatorum ereditibus feudatariorum, cum tamen nihil deberet. Commissa vero mihi, ob impedimentum Advocati Fisci quadam causa, in qua interventus eram ejus loco pro Fisco, anno 1629. ego primus omnium his temporibus excitavi hanc difficultatem, que sine ullo scrupulo pratermittebam, quasi res esset plana, examinavi exacte articulum, & acutate discussi. Et neque sic potui expergefacere Superiores, ut animadverteret rem tanti ponderis, ac momenti. Donec tandem postrem coepimus ii, ad quos ea res pertinet, postquam viderunt scripta mea, oculatus hanc difficultatem respicere, & attendere. Et quoniam ea, qua circa hunc articulum scripsi, dicto anno a viris doctissimis approbata sunt, visaque sunt illis ponderatione digna, subjiciam illa, quibus nihil habeo quod addam, & videntur faris esse ad hanc difficultatem enucleandam.
- Tandem post haec scripta, & coram occasione advenit ordo suae Majestatis Regis Philippi IV. domini nostri, per reascriptum expeditem 16. die Septembris anni 1640. remissum Regiae Camere die 21. Januarii 1641. quo precipitur, ut super hoc articulo habita debita consideratione consulatur, quid deinceps fieri debeat: & an expedit, in affensi clarius exprimi casum devolutionis, hypothecam in eo ita esse intelligendam, ut nullum fiat Fisco praedictum, ne feudo devolutum ad Regiam Curiam remaneat liberum ab omni onere, & omnes rationes relationis praedicti scripti videntur extractae ex hoc scripto, quod datum fuit Ministris Superioribus, & ejus plane in supremo Italica Consilio fuit habita notitia, quod rescriptum ad finem hujus disputationis inferemus.
- Allegatio pro Regio Fisco, in causa cum C.
- 1 *Causa est. A. possidens feudum vocatum Casa maxima, vendidit Mafiarium C. & pro illius evictione obligavit omnia bona etiam feudalia cum affensi. Postea feundum ob lineam finitam A. devolutum est ad Regiam Curiam, seu Fiscum, qui illud vendidit Comiti M. Tandem imminentis evictio Mafiarum vendit, ratione donationis facta ante dictam venditionem. C. movet judicium affistentia, & actionem hypothecariam contra Comitem M. possessorum praedicti feudi, quod fuerat sub dominio utili quondam A. obligati sibi pro evictione praedicta Mafiarum cum affensi. Queritur quid juris?*
- 2 *Ostendam, C. nullum habere recursum, etiam si Mafiarum evincatur, contra novum possessorum feudi, qui illud emitte a Regia Curia; neque contra ipsam Fiscum ad recuperandum pretium Mafiarum evictar, vel cuius imminet evictio.*
- 3 *Quod attinet ad Comitem M. emptorem feudi, res est expedita, non posse ipsum molestari, aut inquietari, cum emerit a Fisco, & emperor Fisci statim maneat securus ab omnibus creditoribus, & tutus ab omni universum actione adversus bona a Fisco alienata, ex texu expresso in s. editio, In fit. de usucap. & in l. 2. in princ. & in l. bene a Zenone, Cod. de quadrienni prescript. & ibi Doctores, & in lego quaecunque 5. leg. si qui 6. Cod. de fide instrument. & jur. baf. fiscal. lib. 10. l. 1. Cod. de fundis rei private, lib. 11. leg. 53. tit. 5. part. 5. notant Duenas reg. 238. Anton. Gabr. libr. 5. commun. tit. de acquirendi. posse. conclus. 2. Syntagma. commun. lib. 3. titul. 1. numer. 72. & lib. 4. titul. 26. numer. 67. Costa in l. Gallus, s. & quid si tantum, 2. part. numer. 68. ff. de liber. & posse. Peregrin. de jure fisci, lib. 6. tit. 4. ex num. 15. Fabius de Anna consil. 112. ex numer. 24. lib. 2. Petr. Gregor. de concessione feudi, part. 8. quest. 15. num. 3. Et non solum adversus emptorem Fisci denegatur actio praedictis legibus, verum & actori denegatur audience, & Judicibus sublata est jurisdictione cognoscendi, ut recte expendit Affict. dec. 361. num. 18. & Peregrinus ubi supr. num. 16. Solum creditoru datu intra quadriennium recursus contra Fiscum ad recuperandum debitum.*
- 5 *Quod in nostro casu maximè locum habet, cum feudo devolutu consistere non potest, ob multas, multumque urgentes rationes.*
- Primo, quoniam certissimum est, non solum esse prohibitan in feudi venditionem, sed etiam pigror obligacionem, quae species est alienationis, leg. ultima, C. de rebus alien, non alienand. l. si marius runs 12. C. de donat. inter vir. & ux. quare prohibetur in feudi in specie pigroris obligatio in c. Imperiale, de probib. feud. alienat. per Federicum, & in Regno in Constitut. Itac editi lege, & in Constitut. Constitutionem dive memoria, ubi notat Affictis numero 12. & 81. Ifernua in cap. 1. num. 1. & 2. de alienat. feudi, Jacob. de Ardizion. in summ. feud. cap. 116. Camerarius in d. cap. Imperiale fol. 10. ex litt. O. & fol. 15. ex littera E. & fol. 49. littera E. & littera F. Freccia de subfeudi, lib. 2. quaf. 9. fol. mibi 190. Ponte de posse. Proleg. tit. 8. & 6. ex n. 1. & conf. 36. num. 41. lib. 1. Mastrill. de magistratib. lib. 1. cap. 13. n. 21. Julius Clarus lib. 4. sententi. s. feudum, quest. 35. Duenas regula 40. ampliat. 3. Joannes Lupus in repet. cap. per verbras. s. 38. num. 2. de donat. inter. Joannes Antonius Trigona singulare 50. ubi etiam notabiliter limitat. Solorzonus de Jure Indiar. tom. 2. libr. 2. cap. 14. ex num. 15. Igitur ut possit valere pignus, seu hypotheca in feudo, necesse